

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan Rekenkamercommissie Almelo
Postbus 5100
7600 GC ALMELO

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
14-02-2023	INT-107997	UIT - 108348	14 maart 2023
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	Zaaknummer
-	0546-54 11 11	R Schuttevaar	DCS - 2279046

Onderwerp

Bestuurlijke reactie onderzoeksrapport Rekenkamercommissie 'Uitvoering Participatiewet in Almelo'

Geachte heer Mastwijk,

Op 14 februari 2023 heeft u ons het Rekenkamerrapport van het onderzoek 'Uitvoering Participatiewet in Almelo' [INT-2386133] aangeboden inclusief een concept raadsvoorstel aan de raad [R-2307603]. Met interesse hebben wij het definitieve rapport gelezen. De Rekenkamercommissie heeft het college uitgenodigd om een zienswijze te formuleren op het rapport en het concept raadsvoorstel.

Het voornaamste doel van de Participatiewet is om zoveel mogelijk mensen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden of te ondersteunen bij het werk. Daarnaast zorgt de Participatiewet ervoor dat iedereen een inkomen heeft. Ook mensen die niet in staat zijn in het eigen levensonderhoud te voorzien.

Uw onderzoek bevestigt grotendeels onze ideeën over wat goed gaat en wat beter kan en wat onze aandacht behoeft. Dit inzicht draagt bij aan de verdere doorontwikkeling van het sociaal domein en komt uiteindelijk ten goede aan onze inwoners.

In het voortraject zijn er door ons opmerkingen gemaakt over de onderzoeksopzet. Deze zijn ambtelijk met u besproken. In deze reactie richten wij ons op de conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering van de Participatiewet.

1. De Plan-Do-Check-Act-cyclus wordt niet volledig doorlopen (conclusie 1)

- 1.1 De PDCA-cyclus navolgbaar en als structureel onderdeel van beleid en uitvoering van de Participatiewet
- 1.2 Structureel inzicht in het cliëntenbestand creëren
- 1.3 Met behulp van inzichten door monitoring en evaluatie bepalen of bijstelling op het beleid nodig is (beleidscyclus)
- 1.4 Periodiek inzicht verstrekken aan de raad over monitoring en relevante evaluaties

Wij zetten ons in voor voortdurende verbetering van de uitvoering van de Participatiewet. Wij streven hierbij naar duurzame inzet van onze cliënten. Het versterken van onze inzichten in het cliëntenbestand is voor interne sturing, het monitoren daarvan zal ons daarbij helpen.

Gezien de veranderde arbeidsmarkt is in 2019 het eerdere doelgroepenbeleid, waarbinnen bepaalde groepen voorrang in dienstverlening kregen, afgeschaft. Onze inzet is nu om alle cliënten, naar gelang hun specifieke behoeften, met het passende instrumentarium te ondersteunen om duurzame inzet te bereiken. Om de uitgangspunten van de Participatiewet stevig te verankeren binnen onze organisatie, zullen wij de Plan-Do-Check -Act cyclus verder versterken. Hiermee zorgen we ervoor dat de uitgangspunten op de juiste manier en op het juiste moment worden toegepast.

2. Inzicht ontbreekt in de kosten en baten van (maatregelen en instrumenten voor de uitvoering van) de Participatiewet (conclusie 2)

2.1 Verdieping in de begroting van de Participatiewet verstrekken

De opbouw van onze begroting voldoet aan de landelijke normen en aan de afspraken die met de raad zijn gemaakt. Dit gebeurt via de reguliere P&C-cyclus waarin gerapporteerd wordt op hoofdstaakveld.

Het Rekenkamerrapport schetst een verkeerd beeld. Dit komt doordat het financiële beeld van de Participatiewet tijdens de laatste wijziging van het rapport niet juist verwerkt is. Dit leidt ten onrechte tot een weergave van grote tekorten op de uitvoering van de Participatiewet. In het rapport zijn ten onrechte niet de middelen betrokken die de gemeente ontvangt in het gemeentefonds voor de uitvoering van de Participatiewet. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld Rijksbudgetten ten aanzien van "armoedebestrijding kinderen". Conform de verslagleggingsregels begroot de gemeente Almelo alleen specifieke uitkeringen voor de BUIG, de terugvorderingen en begrote baten bij projecten op de taakvelden van de Participatiewet.

Wij verzoeken u dringend om bovenstaande tekortkomingen te laten herstellen in het rapport.

3. De uitvoering van de Participatiewet verloopt niet optimaal (conclusie 3A) en er is te weinig (strategische) beleidscapaciteit ingezet op de uitvoering van de Participatiewet (conclusie 3B)

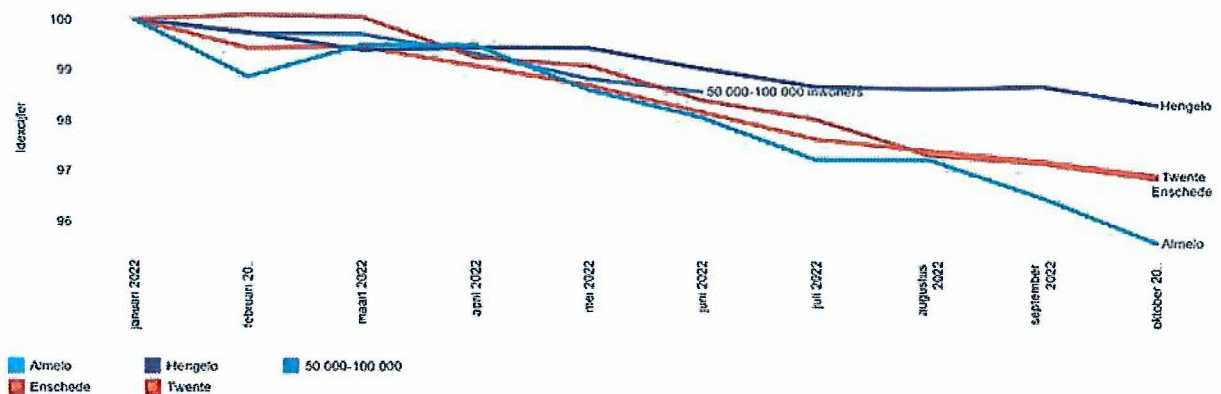
- 3.1 Vergroten van de beleids- en uitvoeringscapaciteit voor de Participatiewet
- 3.2 Verstrekken van beleidsmatige prioriteiten van de Raad aan het College
- 3.3 Vaststellen van uitvoeringsbeleid, wijze van uitvoering en formatie voor meerdere jaren
- 3.4 Ondersteunen college met richtinggevende uitspraken over financiële herverdeling

Wij onderschrijven deze aanbeveling gedeeltelijk. Wij hebben de laatste jaren moeten werken met beperkte financiële middelen. Door bezuinigingen om de financiële huishouding weer op orde te brengen moesten er keuzes gemaakt worden. Daarom is er bewust gekozen om maximaal in te zetten op de uitvoering en beleidscapaciteit in te perken. In 2022 hebben wij al stappen gezet om de uitvoering van de Participatiewet te verbeteren.

Zo is het aantal Participatiewet uitkeringen afgelopen jaar met 215 dossiers gedaald. Hiermee deed Almelo het beter dan Enschede en Hengelo (zie onderstaande grafiek).

Ontwikkeling aantal Participatiewet-uitkeringen

vanaf januari 2022

Om de uitvoering van de Participatiewet verder te versterken, hebben wij recentelijk al extra beleids capaciteit aangetrokken. Blijkbaar is deze extra capaciteit niet verwerkt in de onderzoeksresultaten. Daarnaast is er nu nadrukkelijker aandacht voor de regiefunctie van onze werkcoaches en vervolgens de samenwerking met betrokken instanties die werkzoekenden intensief begeleiden naar werk. Deze lijn is ingezet vanuit de deelplannen 'inrichten sociaal domein' waarop vanuit het 'actieplan sociaal domein' aansluiting is.

Wij zijn het niet eens met uw constatering dat de uitvoering van de Participatiewet niet doeltreffend is, omdat de gestelde doelen qua daling van het aantal uitkeringsdossiers niet exact gehaald is. Het ontbreekt hier aan nuance. Het klopt, in de bestuursperiode 2014-2018 ontbrak het aan SMART-geformuleerde doelstellingen waardoor doeltreffendheid moeilijk te meten was. In de vorige bestuursperiode is die concretiseringsslag wel aangebracht. Als nul-meting is altijd in de rapportages richting gemeenteraad gehanteerd: 2.857 uitkeringen (juni 2018). Het huidige aantal uitkeringen betreft op 28 februari 2023 een aantal van 2.353. Dit is slechts 103 dossiers boven de doelstelling uit het rapport (2.250). Het feit dat niet de exacte aantallen zijn gehaald, betekent niet automatisch dat het beleid niet doeltreffend is. Ruim 80% van de doelstelling is behaald, dus wij stellen ons op het standpunt dat het gevoerde beleid grotendeels doeltreffend is geweest.

4. De samenwerking met Ontplooi zit nog in de opstartfase (conclusie 4)

4.1 Concreet en duidelijk uitwerken samenwerking tussen de gemeente en Ontplooi

4.1 Samenwerking met Ontplooi

Het college deelt de conclusie dat de samenwerking met Ontplooi nog in de opstartfase verkeert. Na de overgangsfase van de oude naar de nieuwe situatie, breekt nu de fase aan waarin de samenwerking tussen de eenheid Uitvoering Sociaal en Ontplooi verder ingevuld gaat worden.

Daarbij geldt het uitgangspunt dat de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) onderdeel uitmaakt van de totale uitvoering binnen het sociaal domein in het algemeen en van de Participatiewet in het bijzonder. Ontplooi is hiermee één van de uitvoeringsorganisaties die actief zijn bij de uitvoering van de Participatiewet. Daarbij heeft Ontplooi de exclusieve opdracht om te zorgen voor de uitvoering van de Wsw en nieuw beschut en daarnaast, op individuele basis, het verzorgen van maatwerktrajecten voor andere cliënten binnen het sociale domein.

Het college ziet de waarde van de inzet van Ontplooi voor doelgroepen van de Participatiewet. Deze inzet wordt geregeld via de dienstverleningsovereenkomst. Hiermee wordt optimaal gebruik gemaakt van het instrumentarium dat Ontplooi biedt.

De inzet van Ontplooi is geen doel op zich. De omvang van de Wsw en nieuw beschut en de behoefte aan de diensten van Ontplooi voor de overige cliënten uit het sociaal domein zijn

bepalend voor de inzet. Bij de uitwerking van het Actieplan Sociaal Domein (strategisch beleid) rondom de Participatiewet wordt de samenwerking met Ontplooi en andere dienstverleners verder vormgegeven.

5. Opstellen plan van aanpak voor de raad over de aanbevelingen op de conclusies en periodiek rapporteren over de voortgang daarop

Wij onderschrijven deze aanbeveling. Het college en management nemen uw aanbevelingen over en zullen deze implementeren in de procedures en werkwijzen van de Participatiewet. Wij zullen de raad meenemen in dit proces middels de Planning en Control cyclus. Daarnaast zijn er al voorbereidingen getroffen om de raad verder mee te nemen in de ontwikkelingen rond de Participatiewet en het brede sociaal domein. Dit zal gebeuren middels een raadszaken sessie op 9 mei 2023. In deze sessie kan bijvoorbeeld ook een nadere verdieping in de begroting van de Participatiewet verstrekt worden, zoals onder aanbeveling 2.1 is verwoord.

Wij onderschrijven de conclusies van het rapport gedeeltelijk. Het onderzoeksrapport draagt bij om de uitvoering van de Participatiewet verder door te ontwikkelen. Wij verwachten dat daarmee de dienstverlening aan onze inwoners nog beter kan worden uitgevoerd. We zien uit naar de raadsbehandeling van het rapport.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

Weth. L.B.